

Pohjois-Pohjanmaanjärjestöneuvottelukunta

5/2021

Kokouspöytäkirja

Aika: 9.6.12.2021, kello 9.00 – 10:45

Paikka: Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto Siikasali ja Teams etäyhteys

Läsnä: Esko Hassinen (puheenjohtaja), Pohjois-Pohjanmaan liikunta ja Urheilu ry
Esa Aunola, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry
Pekka Härkönen, Raudaskylän Kristillinen Opisto ry
Heli Hietala 4H-liitto, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa-Kainuu
Anna Katajala, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
Anne Mustakangas-Mäkelä, Vuolle Settlementti ry
Timo Nevanperä, Pohjois-Pohjanmaan Nuorisoseurojen Liitto
Arja Sutela, Nuorten Ystävät ry
~~Risto Örling, Pohjois-Pohjanmaan EETU ry~~
~~Kukka Kukkonen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus~~
Marko Miesmaa, Pohjanmaan Partiolaiset
Marja Malmi, Suomi-Venäjä-Seura
~~Pasi Laukka, Oulun kaupunki~~
Paavo Leskinen, Eläkeliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
Martti Turunen, Maakuntahallitus, Kuusamon kaupunki
Ilpo Tapaninen, Pohjois-Pohjanmaan liitto
Auli Suorsa (sihteeri), Pohjois-Pohjanmaan liitto

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9. Todettiin läsnäolijat.

2. Harrastamisen Suomen malli

Aluejohtaja Heli Hietala esitteli harrastamisen Suomen mallia ja 4H yhdistyksen kokemuksia kumppanuudesta mallin toteuttamisessa. Esitys liitteenä 1.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

3. Neuvottelukunnan itsearviointi toiminnasta ja näkökulmia tulemaan

Neuvottelukunnan nelivuotinen toimikausi on päättymässä. Kokouksessa käytiin keskustelu asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2021 ja koko toimikauden osalta. Keskeisinä huomioina nostettiin seuraavaa.

- Eri järjestöjen toiminta on tullut tutuksi ja yhteistyö tiivistynyt. Toiminnan monialaisuus on ollut tärkeää.
- Kokouksissa on käsitelty ajankohtaisia, järjestöjen toiminnan kannalta keskeisiä asioita. Esimerkiksi nyt vuonna 2021 neuvottelukunnan käsittelyssä on suunnitelman mukaisesti ollut muun muassa harrastamisen Suomen malli ja POPsote -hanke. Jäsenet ovat myös tahoillaan osallistuneet näiden aihealueiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Neuvottelukunta on osallistunut maakuntaohjelman valmisteluun. Toimikaudella neuvottelukunnan tärkeänä tukena ovat olleet muun muassa järjestörakenne ja digitukihankkeet.
- Järjestöteko palkinto on jaettu nyt kolmena vuonna, ja se on jo vakiinnuttanut paikansa maakuntaliiton ja järjestöneuvottelukunnan toiminnassa.

- Viestinnässä ei ole onnistuttu parhaalla mahdollisella tavalla eikä laadittu suunnitelma ole toteutunut kaikilta osin. Joitakin kehittämistoimia on tehty (uutiset, verkkosivu) ja järjestöteko-palkinto on saanut paljon median ja yleisön huomiota. Jäsenet ovat kiitettävästi vieneet tietoa neuvottelukunnasta ja siellä käsitellyistä asioista omille taustaorganisaatioille ja yhteistyökumppaneille. Jatkossa viestintään tulee kiinnittää huomiota ja toimintaa tehostaa. Tämä parantaa myös toiminnan avoimuutta laajaan yhdistyskenttää nähden. Yhtenä keinona voisi olla joidenkin avointen tilaisuuksien järjestäminen.
- Vaikuttamistyössä olisi voitu olla tehokkaampia. Keinoina jatkossa olisi kannanottojen laadinta keskeisistä edunvalvontaan liittyvistä asioista.
- Neuvottelukunnan jäsenet ovat koko kauden ajan olleet erittäin hyvin sitoutuneita toimintaan. Se on näkynyt korkeana aktiivisuutena kokouksiin osallistumisessa ja keskusteluissa.
- Yhteistä opintomatkaa ei tehty koronapandemian vuoksi.

Tulevan neuvottelukunnan kokoamisesta todettiin seuraavaa. Neuvottelukunnan jäsenistö on nyt koostunut piiritason järjestöistä. Sitoutuneita jäseniä on etsitty ilmoittautumismenettelyllä. Tällaisen toimintatavan toivotaan olevan käytössä jatkossakin.

Päätös: Neuvottelukunnan itsearviointi ja evästyskeskustelu tulevasta toiminnasta otetaan huomioon uutta toimikautta valmisteltaessa.

4. Pohjois-Pohjanmaan liiton ajankohtaiset asiat

- Uusi rakennerahasto-ohjelmakausi on käynnistynyt.
- Valmistelussa oleva maankäyttö ja rakennuslain uudistus on iso edunvalvontakysymys. Laki-luonnoksesta on laadittu lausunto.
- Työllisyyden kuntakokeilu etenee. Mahdollinen vaatimus 20 000 työkäisen raja-arvosta keskustelutti.

Päätös: Merkittiin ajankohtaiset asiat ja käyty keskustelu tiedoksi.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:45.

Liitteet:

Liite 1. 4H Suomen harrastamisen mallin

4H kumppanina harrastamisen Suomen mallissa

Heli Hietala

XAMK – Kaakkois-Suomen AMK
Nuorisokasvatuksen kehittäminen ja johtaminen
(yhteisöpedagogi ylempi AMK)

Toimeksiantaja Suomen 4H-liitto

Käsitteet

4H-järjestö

Suomessa toimiva suomenkielinen 4H-liitto sekä sen paikallisjäsenet eli 4H-yhdistykset.

Harrastamisen Suomen malli
Yksi valtion nuorisopoliittisen ohjelman (VANUPO 2020-2023) toimenpiteistä, jolla tuetaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa.

Tutkimuksen tarve

Valtio nuorisopoliittinen tavoite ”Tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen.” = HARRASTUSTAKUU

Harrastustakuun toteuttamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö loi **harrastamisen Suomen mallin**, jota pilotoitiin keväällä 2021 → mallin toimivuuden arviointi.

Taustalla on myös tavoite tiivistää kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyötä → henkilökohtainen kiinnostus kehittää kolmannen sektorin ja koulujen välistä yhteistyötä.

4H-järjestön tarve reagoida toimintaympäristön muutosten luomiin haasteisiin ja vastata yhteiskunnan tarpeisiin.

Tutkimuskysymykset

Miten 4H kiinnittyi harrastamisen Suomen malliin?

Mitä 4H:n kumppanuus oli harrastamisen Suomen mallin pilotoinnissa?

Mitä kumppanuus harrastamisen mallissa merkitsi 4H-yhdistykselle?

Kohderyhmä ja aineistonkeruu

- Harrastamisen Suomen mallin pilotointiin osallistuneista 4H-toimihenkilöistä (9 4H-yhdistyksen toiminnanjohtajaa)
- Yksilöhaastatteluina toteutetut teemahaastattelut
- Toukokuun 2021 aikana

Keskeiset tulokset 1/3

4H:n kiinnittyminen harrastamisen Suomen malliin – ”MIELLYTTÄVÄ PAKKO”

- 4H oli luonteva kumppani: osaaminen, resurssit, kokemus, valmius reagoida nopeasti, oma aktiivisuus
 - yhteistyöhön on molemminpuolinen tahtotila -> VANUPO
 - 4H luotettava kumppani: isojakin rooleja, ilman sopimuksia, tarkkoja ohjeita tai pelisääntöjä.
 - Kiireellinen aikataulu, epävarmuus ja toimintamallin epäselvyys haastoi yhteistyön alkua
 - Palvelutoiminnan hinnoittelu koettiin hankalaksi
 - Koordinointi yhdellä mukana olleella. Monilla ei olisi ollut resurssejakaan.
- Toimijoiden kannattaa aktiivisesti tarjota yhteistyötä harrastamisen Suomen mallissa.
- Toimijoiden tulee hoitaa saamansa rooli luotettavasti ja laadukkaasti.

Keskeiset tulokset 2/3

4H:n kumppanuus harrastamisen Suomen mallin pilotoinnissa

- Ainutlaatuiset toteutustavat. 4H:n rooli vaihteli paljon (muut toimijat, hankkeen koko).
- 4H:n tarjosi tuttuja teemoja kädentaidot, ruoka sekä metsä ja luonto. Koululaiskyselyn tuloksista valittiin lisäksi toteutettavaksi myös vieraampia teemoja. -> valmiit verkostot ja kokemus
- 4H:lta toivotuin teema oli kokkaus
- 4H:lla oli tarvittava osaaminen, valmiit kerhotoiminnan käytännöt ja materiaalit (soveltaen).
- 1/3 ohjasi olemassa olevilla ohjaajilla, 1/3 palkkasi ammattilaisia tai nuoria, 1/3 käytti palkkatukilaisia
- Ero omaan kerhotoimintaan: kerhojen ajankohta, ohjaajan täysi-ikäisyys, saatava korvaus, työläämpi.
- Haasteet: koronarajoitukset, ilmoittautumiset ja muu tiedonkulku, kerhotilat, koordinointi, aikataulutus
- Onnistumiset: nopeasti käyntiin, laadukkuus, ”helppo” rooli, kokemus lasten kanssa tekemisestä, joustavuus

Keskeiset tulokset 3/3

Kumppanuuden merkitys 4H:lle harrastamisen Suomen mallissa – kasvun mahdollisuus

- Kaikki 4H-toimijat toteuttivat pilotoinnissa yrittäjyyskasvatusmallin mukaista 4H-kerhotoimintaa, mutta näkivät hyvät mahdollisuudet myös työelämäkoulutuksien ja työllistämisen toteuttamiselle mallin mukaisesti.
 - Hyötyjä: näkyvyys, olemassaolon huomioiminen, lisäresurssit, tavoitetaan enempi lapsia ja nuoria, mahdollisuus laajentaa perustoimintaa, yhteistyön tiivistyminen.
 - Vaikutuksia 4H:n muihin avustuksiin ja omaan toimintaan sekä jäsenmääriin pidettiin uhkana.
 - 4H-toimijat kokivat sen harrastamisen Suomen mallin kasvun mahdollisuus. → Kouluissa tapahtuvalla kerhotoiminnalla 4H tavoittaa yhä enemmän lapsia ja nuoria.
- Harrastamisen Suomen mallin merkityksiä tulisi nostaa laajasti esille, jotta mahdollisia vaikutuksia osattaisiin ennakoida ja niihin pystyttäisiin reagoimaan.

Arviot harrastamisen Suomen mallista

- Suomen malli tiivistä paikkakunnan harrastustoimijoiden yhteistyötä.
 - Mallin mukaisella kerhotoiminnalla tavoitettiin niitä lapsia, joilla ei ollut muita harrastuksia.
 - Koordinointia ja ohjeistuksia pidettiin puutteellisena, jopa lasten turvallisuuteen liittyvinä haasteina.
 - Tasavertaiset osallistumismahdollisuudet ei toteutunut (koulukuljetukset, kunta- tai koulukohtaiset rajaukset, ohjaajaresurssien tai toimijoiden niukkuus, koronarajoitukset).
 - Toimintamalli koettiin vielä keskeneräiseksi, mutta oltiin kiinnostuneita osallistumaan kehittämiseen.
 - Toimintamallin tarkoituksen toivottiin kirkastuvan tulevaisuudessa paremmin.
- 4H:n tulisi osallistua mallin kehittämiseen niin valtakunnallisesti kuin paikallisestikin.

4H kumppanina harrastamisen Suomen mallissa (Hietala Heli)

<https://www.theseus.fi/handle/10024/508978>

Kulttuuriharrastusten tuottaminen kouluympäristössä : kulttuuriharrastustoimijoiden kokemuksia harrastamisen Suomen mallin pilottivaiheesta (Asiala Varpu)

<https://www.theseus.fi/handle/10024/508257>

Koripalloseurat ja iltapäivätoiminnan käynnistäminen (Nikkarinen Pihla)

<https://www.theseus.fi/handle/10024/509716>